

MESTSKÉ ZASTUPITEĽSTVO V BANSKEJ BYSTRICI

Číslo:

Materiál na 6. zasadnutie
Mestského zastupiteľstva v Banskej Bystrici
dňa 19. septembra 2023

K bodu: Správa hlavného kontrolóra o výsledku kontroly č. 15/2023 - kontrola stavu a vývoja dlhu Mesta Banská Bystrica v zmysle § 17 ods. 5 zákona NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a zmene a doplnení niektorých zákonov.

Predkladateľ: PhDr. Ivan Holík, hlavný kontrolór Mesta Banská Bystrica

Spracovateľ: Útvar hlavného kontrolóra Mesta Banská Bystrica

Obsah materiálu:

1. Návrh na uznesenie
2. Správa hlavného kontrolóra o výsledku kontroly č. 15/2023

Počet strán: 6

V Banskej Bystrici, dňa: 11. 9. 2023

N á v r h n a u z n e s e n i e

K bodu: Správa hlavného kontrolóra o výsledku kontroly č. 15/2023 - kontrola stavu a vývoja dlhu Mesta Banská Bystrica v zmysle § 17 ods. 5 zákona NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a zmene a doplnení niektorých zákonov.

M e s t s k é z a s t u p i t e ľ s t v o

I. b e r i e n a v e d o m i e

Správu hlavného kontrolóra o výsledku kontroly č. 15/2023 - kontrola stavu a vývoja dlhu Mesta Banská Bystrica v zmysle § 17 ods. 5 zákona NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a zmene a doplnení niektorých zákonov.

SPRÁVA HLAVNÉHO KONTROLÓRA O VÝSLEDKU KONTROLY č. 15/2023

V súlade s § 18d a § 18e zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a v súlade s Plánom kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra Mesta Banská Bystrica na 2. polrok 2023, schváleným uznesením č. 193/2023- MsZ zo dňa 20. 6. 2022 bola vykonaná

kontrola stavu a vývoja dlhu Mesta Banská Bystrica v zmysle § 17 ods. 5 zákona NR SR č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a zmene a doplnení niektorých zákonov.

Kontrolovaným subjektom bolo Mesto Banská Bystrica, oddelenie rozpočtu a ekonomických analýzy Mestského úradu (ďalej len kontrolovaný subjekt). Oznámenie o začatí kontroly bolo odovzdané kontrolovanému subjektu dňa 14. 8. 2023. Kontrolovaným obdobím bol 1. polrok roka 2023.

Cieľom kontroly bolo preveriť stav a vývoj dlhu Mesta Banská Bystrica, dodržiavanie príslušných ustanovení zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v kontrolovanom období t. j. do 30. 6. 2023.

Kontrolný orgán v rámci predmetu kontroly preveroval dodržanie pravidiel používania návratných zdrojov financovania a to:

- celkovú sumu dlhu mesta a
- sumu splátok návratných zdrojov financovania, vrátane úhrady výnosov a sumu splátok záväzkov z investičných dodávateľských úverov.

Kontrola pri overovaní skutočností vychádzala najmä z nasledovných všeobecne záväzných právnych predpisov a dokladov a dokumentov predložených kontrolovaným subjektom:

- zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon č. 583/2004 Z. z.),
- prehľad čerpania úverov k 30. 6. 2023,
- výkazy fin 1-12 k 30. 6. 2023,
- výkazy fin 1-12 k 31. 12. 2022 a z nich vyplývajúce údaje potrebné pre zistenie stavu dlhu,
- opis finančných výkazov k 30. 6. 2023,
- hlavná kniha účtov 273, 379, 461 a 479 k 30. 6. 2023 (analyticky),
- ostatných údajov potrebných pre zistenie stavu dlhu a výšky splátok v kontrolovanom období.

1. Záonné ustanovenia

Podľa § 17 ods. 7 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len podľa citovaného zákona) sa celkovou sumou dlhu mesta na účely tohto zákona rozumie súhrn záväzkov vyplývajúcich zo splácania istín návratných zdrojov financovania, záväzkov z investičných dodávateľských úverov a ručiteľských záväzkov obce.

Do celkovej sumy dlhu obce sa nezapočítavajú záväzky z pôžičky poskytnutej z Audiovizuálneho fondu a z úveru poskytnutého zo Štátneho fondu rozvoja bývania na obstaranie obecných nájomných bytov vo výške splátok úveru, ktorých úhrada je zahrnutá v cene ročného nájomného za obecné nájomné byty. Ďalej sa do celkovej sumy dlhu obce nezapočítavajú záväzky z úveru poskytnutého z Environmentálneho fondu, záväzky z pôžičky poskytnutej z Fondu na podporu umenia a záväzky z návratných zdrojov financovania prijatých na zabezpečenie predfinancovania realizácie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie, operačných programov spadajúcich do cieľa Európska územná spolupráca a programov financovaných na základe medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi najviac v sume nenávratného finančného príspevku poskytnutého na základe zmluvy uzatvorenej medzi obcou a orgánom podľa osobitného predpisu (zákon č. 528/2008 Z. z.); to platí aj, ak obec vystupuje v pozícii partnera v súlade s osobitným predpisom (zákon č. 528/2008 Z. z.) rovnako, najviac v sume poskytnutého nenávratného finančného príspevku.

Mesto podľa ustanovenia § 17 ods. 9 citovaného zákona sleduje v priebehu rozpočtového roka vývoj dlhu a splátok. Celková suma dlhu obce nesmie prekročiť 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a suma splátok návratných zdrojov financovania, vrátane úhrady výnosov a suma splátok záväzkov z investičných dodávateľských úverov nesmie prekročiť v príslušnom rozpočtovom roku 25 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka. Ak celková suma dlhu mesta dosiahne 50 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka, mesto je povinné prijať opatrenia v súlade s ustanoveniami § 17 ods. 10 a 11 citovaného zákona, ktorých cieľom je zníženie celkovej sumy dlhu mesta.

- ak celková suma dlhu podľa odseku 9 dosiahne 50 % a nedosiahne 58 %, primátor mesta je povinný do 15 dní od zistenia uvedených skutočností vypracovať a predložiť mestskému zastupiteľstvu informáciu, v ktorej zdôvodní celkovú sumu dlhu mesta spolu s návrhom opatrení na jeho zníženie. Mestské zastupiteľstvo musí prerokovať informáciu primátora mesta do 15 dní odo dňa jej predloženia. V lehote do siedmich dní od predloženia informácie mestskému zastupiteľstvu je povinný primátor mesta túto skutočnosť písomne oznámiť ministerstvu financií;
- ak celková suma dlhu podľa odseku 9 dosiahne 58 % a nedosiahne 60 %, okrem realizácie postupov podľa odseku 10, mesto je povinné do konca rozpočtového roka vykonať také zmeny rozpočtu, ktoré zabezpečia jeho vyrovnanosť a schváliť na nasledujúci rozpočtový rok iba vyrovnaný alebo prebytkový rozpočet podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b), pričom schodok rozpočtu mesta môže vzniknúť len z dôvodu použitia účelovo určených prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu (napr. § 48 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z.) nevyčerpaných v minulých rokoch; schodok rozpočtu mesta môže vzniknúť rovnako z dôvodu použitia prostriedkov peňažných fondov mesta;
- ak celková suma dlhu podľa odseku 9 dosiahne 60 % a viac, okrem realizácie postupov podľa odsekov 10 a 11, mesto je povinné uplatňovať postupy podľa osobitného predpisu (čl. 6 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z.).

2. Stav dlhu mesta k 30. 6. 2023 sledovaný podľa § 17 ods. 6 písm. a) citovaného zákona

Preverenie stavu dlhu mesta bolo vykonané na základe údajov z nasledovných informačných zdrojov:

- finančné výkazy FIN 1-12, FIN 3-04, FIN 4-04, FIN 5-04, FIN 6-04 k 30. 6. 2023,
- hlavná kniha vlastného hospodárenia k 30. 6. 2023,
- výška skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka bola 78 881 205,02 €.

Celková suma dlhu k 30. 6. 2023 podľa účtovnej evidencie na základe výkazov FIN 5-04 bola vo výške 9 249 713,36 €, čo predstavovalo celkovú zadlženosť 11,73 %.

$(9\,249\,713,36 \text{ €} : 78\,881\,205,02) \times 100 = 11,73 \%$

Celková suma dlhu k 30. 6. 2023 po odpočítaní záväzkov v zmysle ustanovenia § 17 ods. 8 (211 428,57 €)

bola 9 038 284,79 €, čo predstavovalo celkovú zadlženosť 11,46 %.

$(9\,038\,284,79 : 78\,881\,205,02) \times 100 = 11,46 \%$

Celkovou sumou dlhu obce sa podľa citovaného zákona (§ 17 ods. 7) rozumie súhrn záväzkov vyplývajúcich zo splácania istín návratných zdrojov financovania, záväzkov z investičných dodávateľských úverov a ručiteľských záväzkov obce alebo vyššieho územného celku. Z hľadiska opatrnosti je však potrebné zohľadňovať aj celkovú výšku schválených úverov (v plnom rozsahu ich schválenia) v MsZ, napriek tomu, že sa tieto ešte zo strany Mesta nečerpali, resp. nepredstavujú istinu.

K 30. 6. 2023 sa nečerpali, resp. nečerpali v plnom schválenom rozsahu MsZ všetky schválené úverové prostriedky, v celkovej hodnote 29 751 897,29 €, z toho:

- prostriedky na financovanie projektov na investičné akcie Mesta Banská Bystrica (Kremačné pece) v hodnote 1 014 735,29 €¹,
- Financovanie investičných akcií Mesta B. Bystrica² v hodnote 3 860 780,91 € ,
- Projektová príprava a realizácia projektov Mesta B. Bystrica z EŠIF a ŠR, EHP a Nórskeho fondov³ v hodnote 2 926 381,09 € ,
- Nadobudnutie nehnuteľností v hodnote 750 000,00 € ,
- Spolufinancovanie výstavby ŠFRB bytov v hodnote 1 700 000,00 € a
- Úver EIB⁴ na financovanie projektovej dokumentácie, či spolufinancovanie projektov v hodnote 19 500 000 €.

Po zohľadnení úplného čerpania týchto prostriedkov by bola celková suma potenciálneho dlhu k 30. 6. 2023 vo výške 39 001 610,65 €, čo by predstavovalo celkovú potenciálnu zadlženosť 49,44 %.

¹ zmena uznesenia č. 1051/2018 zo dňa 24. 4. 2018 - uznesením 171/2023 zo dňa 20. 6. 2023 - navýšenie položky kremačné pece o 155 449,42 €, na úkor ostatných nedočerpaných akcií v rámci úveru (MK Jegorovova - 46 570,98 €, Parkovisko Tulska 2 - 20 597,48 €, športový areál Tajovského - 88 280,96 €).

²,

³ zmena uznesenia č. 640/2020 zo dňa 8. 12. 2020 - uznesením č. 785/2021- MsZ zo dňa 22. 6. 2021, zmena názvu účelu a sumy v rámci úverových rámcov, celková suma úveru sa nemenila, následná zmena uznesením č. 936/2021-MsZ zo dňa 7. 12. 2021 - zmena výšky úverového rámca (navýšenie úveru), zmena uznesením č. 1082/2022-MsZ zo dňa 21. 6. 2022 - zmena výšky úverového rámca (navýšenie úveru) + 250 000 € (0188/21/08720) a zníženie - 250 000 € (0189/21/08720), zmena uznesením č. 1191/2022-MsZ zo dňa 20. 9. 2022 - zmena výšky úverového rámca (navýšenie úveru) + 50 000 € (0188/21/08720) a zníženie - 50 000 € (0190/21/08720), zmena uznesením č. 92/2023 zo dňa 18. 4. 2023 - zníženie o 386 712 € (0188/21/08720) na 10 144 153 €, navýšenie o 330 672 € (0190/21/08720) na 4 156 957 €, zmena uznesením č. 173/2023 zo dňa 20. 6. 2023 - zníženie o 829 560 € (0188/21/08720) na 9 314 593, zvýšenie o 885 600 € (0190/21/08720) na 5 042 557 €.

⁴ Úver schválený uznesením číslo 16/2022 – MsZ zo dňa 13. 12. 2022, zmena uznesenia č. 16/2022 zo dňa 13. 12. 2022 - uznesením č. 172/2023 zo dňa 20. 6. 2023 - nemení sa výška, mení sa len spôsob a podmienky čerpania.

$(39\,001\,610,65 : 78\,881\,205,02) \times 100 = 49,44 \%$

Celková suma potenciálneho dlhu k 30. 6. 2023 by po odpočítaní záväzkov v zmysle ustanovenia § 17 ods. 8 bola vo výške 38 790 182,08 € (39 001 610,65 – 211 428,57), čo by predstavovalo celkovú zadlženosť 49,44 %.

$(38\,790\,182,08 : 78\,881\,205,02) \times 100 = 49,44 \%$

3. Preverenie sumy splátok návratných zdrojov financovania podľa § 17 ods. 6 písm. b) citovaného zákona

Obec môže na plnenie svojich úloh prijať návratné zdroje financovania, len ak suma splátok návratných zdrojov financovania, vrátane úhrady výnosov a suma splátok záväzkov z investičných dodávateľských úverov neprekročí v príslušnom rozpočtovom roku 25 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka znížených o prostriedky poskytnuté v príslušnom rozpočtovom roku obci z rozpočtu iného subjektu verejnej správy, prostriedky poskytnuté z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia alebo prostriedky získané na základe osobitného predpisu.

Predpokladaná suma splátok k 31. 12. 2023 sa očakáva v celkovej výške 1 764 056,80 €, z čoho 53 942,23 € tvorí suma splátok úrokov.

Na základe uvedeného je možné konštatovať, že podiel sumy splátok návratných zdrojov financovania mesta na bežných príjmoch predchádzajúceho rozpočtového roka znížených podľa § 17 ods. 6 písm. b) predstavuje 3,10 %.

$(1\,764\,056,80 : 56\,974\,704,58 \text{ €}) \times 100 = 3,10 \%$

4. Vývoj dlhu sledovaný podľa § 17 ods. 6 písm. a) citovaného zákona

Stav a vývoj dlhu za posudzované obdobie

Rok	Skutočné bežné príjmy predchádzajúceho rozpočtového roka	Záväzky vylúčené v zmysle § 17 ods. 8 v €	Stav zadlženosti v %
31. 12. 2020	68 446 367,26	7 250 954,61	10,59
31. 12. 2021	72 694 191,23	7 256 749,00	9,98
31. 12. 2022	75 063 061,39	9 069 205,75	12,08
30. 6. 2023	78 881 205,02	9 038 284,79	11,46

5. Vývoj splátok návratných zdrojov financovania sledovaný podľa § 17 ods. 6 písm. b) zákona č. 583/2004 Z. z.

Stav a vývoj splátok návratných zdrojov financovania za posudzované obdobie :

Rok	Suma ročných splátok vrátane výnosov (úrokov) v €	Skutočné bežné príjmy predchádzajúceho rozpočtového roka znížených podľa § 17 ods. 6 písm. b) zákona č. 583/2004 Z. z. v €	Podiel splátok podľa § 17 ods. 6 písm. b) zákona č. 583/2004 Z. z. v %
31. 12. 2020	1 748 162,76	51 565 255,59	3,39
31. 12. 2021	3 111 132,84	52 824 127,93	5,89
31. 12. 2022	2 239 326,55	54 638 493,11	4,10
31. 12. 2023*	1 764 056,80*	56 974 704,58	3,10

*odhad sumy ročných splátok vrátane výnosov (úrokov)

6. Záver

Na základe kontroly je možné konštatovať, že Mesto Banská Bystrica čerpalo a použilo návratné zdroje financovania v súlade s pravidlami podľa § 17 ods. 2 citovaného zákona, keď stav celkovej zadlženosti podľa § 17 ods. 6 písm. a) citovaného zákona k 30. 6. 2023 dosiahol hodnotu 11,46 % a predpokladaná hodnota sumy splátok návratných zdrojov financovania, vrátane úhrady výnosov podľa § 17 ods. 6 písm. b) citovaného zákona k 31. 12. 2023 dosiahne 3,10 %.

Celková suma dlhu Mesta Banská Bystrica a suma splátok návratných zdrojov financovania, vrátane úhrady výnosov k 30. 6. 2023 neprekročila zákonom stanovené limity v zmysle § 17 ods. 6 citovaného zákona.

Z dôvodu, že kontrolou neboli zistené nedostatky, z vykonanej kontroly bola vyhotovená v súlade s § 22 zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov dňa 11. 9. 2023 správa z kontroly, ktorá bola dňa 11. 9. 2023 odovzdaná kontrolovanému subjektu na oboznámenie.

V súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám mestskému zastupiteľstvu túto Správu o výsledku kontroly č. 15/2023.

V Banskej Bystrici: 11. 9. 2023

PhDr. Ivan Holík
hlavný kontrolór mesta
Mesto Banská Bystrica